

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ & ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

- A1.** α) 1. Σωστό (πολιτικήν γάρ τέχνην ...ἤς μέρος πολεμική)
2. Σωστό (Ζεὺς οὖν δεισας περὶ τῷ γένει ἡμῶν μὴ ἀπόλοιτο πᾶν)
3. Λάθος (Πότερον ὡς αἱ τέχναι νενέμηνται ... πάντας νείμω)
- β) 1. αὐτῶν → αναφέρεται στη λέξη θηρίων
2. οὕτω → αναφέρεται στη φράση «Πότερον ὡς αἱ τέχναι νενέμηνται»
- B1.** Κατά τον Πρωταγόρα τα μέρη της πολιτικής αρετής είναι η αιδώς και η δίκη, οι οποίες είναι αναγκαίες για τη συγκρότηση και την ομαλή λειτουργία των κοινωνιών. (Λεπτομερής απάντηση σελ. 186 Φάκελος Υλικού).
- B2.** μετεχόντων → προστακτική
θές → προστακτική
ἂν γένοιτο → δυνητική ευκτική (υποθετικός λόγος)
ὡς νόσον πόλεως → παρομοίωση
Ἐπὶ πάντας, ἔφη ὁ Ζεὺς → εναλλαγή ευθύ και πλάγιου λόγου
πάντας – πάντες → επανάληψη

Ο Δίας παρόλο που μοιράζει την «αἰδῶ» και τη «δίκη» σε όλους τους ανθρώπους, δεν εφησυχάζει, επειδή γνωρίζει ότι η εφαρμογή τους θα ήταν απόρροια της προσωπικής βούλησης κάθε ανθρώπου. Θεσπίζει λοιπόν τη θανατική ποινή ως τιμωρία για όποιον δεν την κατέχει. Η θέση αυτή ενισχύεται με την παρομοίωση: ο πολίτης που δεν κατέχει την «αἰδῶ» και τη «δίκη» θεωρείται νόσημα της πόλης και πρέπει να θανατώνεται, ώστε να διαφυλαχθεί η κοινωνική ισορροπία. Έτσι, ενισχύει την άποψή του για την πολιτική αγωγή.

B3. 1. Λάθος 2. Λάθος 3. Σωστό 4. Σωστό 5. Λάθος

B4. α) 1. ε 2. γ 3. στ 4. ζ 5. η 6. α

Περισσεύουν β και δ.

β) Είναι απαραίτητη η πίστη σε ανώτερες αξίες για τους νέους για να μην διαφθείρονται από τα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας.

Οι γονείς θεωρούνται δημιουργοί των παιδιών τους αλλά σε καμία περίπτωση τα παιδιά τους δεν αποτελούν κτήμα τους.

B5. Ο Πρωταγόρας θεωρεί αδικία όταν οι άνθρωποι δεν έχουν την αιδώ και τη δίκη (= το συναίσθημα της ντροπής και της δικαιοσύνης). Ο Πλάτωνας αναφέρεται σε όλους τους ανθρώπους και όχι στους νομοθέτες. Από την άλλη πλευρά ο Καλλικλής υποστηρίζει ότι η αδικία προέρχεται από τους νομοθέτες. Θεωρεί, λοιπόν ότι αυτοί κρίνοντας τον εαυτό τους και το συμφέρον τους, πρέπει όλοι οι άνθρωποι να έχουν ίσα μερίδια. Φυσικά, για τον Καλλικλή αυτό δεν είναι σωστό, γιατί τονίζει στο τέλος ότι είναι δίκαιο όποιος είναι καλύτερος και δυνατότερος να έχει περισσότερα από τον χειρότερο και τον αδύνατο. Επίσης ο Καλλικλής αναφέρεται στο εξελιγμένο πνευματικό στάδιο που οι άνθρωποι ξεπέρασαν την αλληλοεξόντωση. Τώρα, όμως έχουν να αντιμετωπίσουν και την αχαριστία και την αδικία καθώς και την ελευθερία που θα πρέπει να έχει κάθε άνθρωπος για να αγωνίζεται και να αξίζει κάτι παραπάνω από κάποιον που δεν κοπιάζει.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ1. Ο Άνυτος λοιπόν, ακόμα και ύστερα από τον θάνατό του έχει κακή φήμη (δόξα) εξαιτίας της κακής αγωγής του γιου του και της δικής του αγνωμοσύνης (υπεροψίας). Ο Σωκράτης, από την άλλη, επειδή εξύψωνε τον εαυτό του στο δικαστήριο τραβώντας πάνω του τον φθόνο έκανε πιο πολύ τους δικαστές να τον καταδικάσουν σε θάνατο. Σ' εμένα όμως φαίνεται ότι έτυχε τη μοίρα που αγαπούν οι Θεοί.

Γ2. Σύμφωνα με τον Ξενοφώντα ο Σωκράτης επέδειξε ψυχική ρώμη γιατί αποφάσισε ν' αντιμετωπίσει τον θάνατο με θάρρος («ούδὲ πρὸς τὸν θάνατον ἔμαλακίσατο») αλλά και με χαρά («ίλαρως»). Η στάση αυτή του Σωκράτη επαινείται από τον Ξενοφώντα γιατί ο Σωκράτης δεν ήταν ποτέ αντίθετος σε κάτι που θεωρούσε αγαθό («ούδὲ πρὸς τᾶλλα τάγαθα προσάντης ἦν»). Ο Ξενοφώντας λοιπόν καταλαβαίνοντας τη σοφία και τη γενναιότητα αυτού του άνδρα δεν μπορεί παρά να τον θυμάται και να τον επαινεί.

- Γ3. α) ἡμῖν μὲν οὖν δοκεῖ θεοφιλεστέρων μοίρων τετυχηκέναι· τῶν μὲν γὰρ βίων τὰ χαλεπώτερα
- β) ἔγνω → γνῶθι
ζῆν → ζῆ (ζῆθι)
τεθνάναι → τεθνηκώς ἴσθι / τεθνεώς ἴσθι

- Γ4. α) διὰ τὸ μεγαλύνειν: εμπρόσθετος προσδιορισμός της αιτίας στο ρ. «ἐποίησε» τοῦ ζῆν: γενική συγκριτική ως β' ὀρος σύγκρισης ἀπὸ το «κρεῖττον» τοῦ ἀνδρός: γενική κτητική στο «σοφίαν» και «γενναιότητα» ἀξιομακαριστότατον: κατηγορούμενο στο «ἄνδρα» μέσω του συνδετικού «νομίζω».

- β) Πραγματικό
- εἰ δέ τις ... συνεχέμετο → Υπόθεση
ἐγὼ τὸν ἄνδρα ἀξιομακαριστότατον νομίζω → Απόδοση

Ο Ξενοφώντας με αυτό το είδος του υποθετικού λόγου εκφράζει τη βεβαιότητά του ὅτι αν κάποιος ἀπ' αὐτοὺς που ἐπιθυμοῦν την ἀρετή συνάντησε κάποιον πιο ωφέλιμο ἀπὸ τον Σωκράτη, τότε ἐκείνον τον ἄνδρα τον θεωρεῖ τον πιο ἀξιο μακαρισμού.

Προσδοκώμενο

ἐάν δε τις ... συγγένηται

ἐγὼ τὸν ἄνδρα νομιῶ

ΚΑΛΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ!!!